

Mottagare

Ylitornio kommun, Finland

Dokumenttyp

Planbeskrivningens bilaga 7

Datum

14.4.2023

YLITORNIO KOMMUN DELGENERALPLAN FÖR REVÄSVAARA VINDKRAFTSPROJEKT

SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER FRÅN SVERIGE OM BEREDNINGSMATERIALET SAMT BEMÖTANDEN AV DEM

Beredningsfasens material var i enlighet med 62 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) och 30 § i markanvändnings- och byggförordningen (MBF) offentligt framlagt 27.5–9.7.2021.

1. UTLÅTANDEN

1.1 Naturvårdsverket

Sveriges svar på begäran om utlåtande om beredningsmaterialet gällande delgeneralplan för Reväsvaara vindkraftspark

Miljöministeriet i Finland underrättade Sverige om möjligheten att lämna synpunkter på den återupptagna planeringen av vindkraftsparken Reväsvaara den 30 maj 2021 efter att den 26 november 2020 meddelat att delgeneralplanen för vindkraft i Reväsvaara anhängiggjorts.

Sverige har efterfrågat förlängd svarstid på beredningsmaterialet och har getts möjlighet att svara senast den 31 augusti 2021.

Naturvårdsverket bekräftar härmed mottagandet av underrättelsen och meddelar att Sverige avser att delta i det fortsatta förfarandet med miljöbedömning av delgeneralplanen.

Samrådsprocessen

Naturvårdsverket har remitterat det översända materialet till berörda myndigheter, kommuner och organisationer i Sverige. Samrådet i Sverige har pågått från den 2 juni till den 27 augusti 2021. Beredningsmaterialet har även funnits tillgängligt på Naturvårdsverkets webbplats.

Ett digitalt samrådsmöte har hållits för den svenska allmänheten den 17 juni. Samrådsmötet och information om samrådet har annonserats i lokal media och har även informerats om på Övertorneå kommuns webbplats.

Inkomna synpunkter

Här nedan redovisas kortfattat resultatet av samrådsprocessen med en kort sammanfattning av synpunkterna som framförts av myndigheter, kommun, organisationer och företag. Synpunkterna som lämnats av privatpersoner refereras inte här. Alla inkomna svar bifogas denna skrivelse.

BEMÖTANDE:

Alla utlåtanden och åsikter som Naturvårdsverket har lämnat in har redovisats i det här dokumentet och bemötanden av dem har utarbetats.

1.2 Länsstyrelsen Norrbotten

Avsnitt 5.6.1

På sida 40 framgår: Allmänt kan man konstatera att ju mindre miljön har bearbetats av mänsklig verksamhet och ju mer småskaligt landskapet är, desto känsligare än det i princip för påverkan av vindkraftsbyggande. Följande slutsats är alltför generaliserande och verkar utgå från en bedömning av ett orört naturlandskap. Ur kulturlandskapets perspektiv är situationen snarare det omvända. En mänsklig påverkan i det småskaliga kan förgås av att moderna storskaliga, industriella inslag pressar bort proportionerna och det småskaliga kulturlandskapet inte längre går att läsa. Detta har även påpekats av Länsstyrelsen inför domstolsprövningen av den överklagade delgeneralplanen 2016.

Avsnitt 5.6.1

Bara för att ett långt landskapsavsnitt, i sin helhet, inte påverkas av lokala visuella skador, innebär det inte automatiskt att det landskapet därför inte skulle vara känsligt.

Att ett landskap är tidsmässigt skittat innebär inte heller per automatik att det inte skulle vara särskilt känsligt för förändringar.

Exempelvis är broar över Torne älv i sin gestaltning och utförande anpassade till den specifika plats och landskap de ska verka i. Detta kan därför inte jämföras med massproducerade industriprodukter såsom vindkraftverk som inte har fått sitt utseende och form anpassat till det aktuella landskapet.

Att den jämna bergsryggens terrängformer inte heller skulle framhäva kraftverkens position i landskapshelheten är inte relevant i sammanhanget då det är själva verkens placering på höjder och dess avvikande form och utseende som är den framhävande faktorn.

Såsom det även framgår från figur 5.6 så har eventuell skogsbeklädnad ingen mildrande effekt när det kommer till sådana bergshöjder (tangerar högsta kustlinjen) och verkshöjder som det i det här fallet är fråga om. Denna typ av resonemang bör därför utgå.

BEMÖTANDE:

Utlåtandets konstaterande om att möjligheten att avläsa kulturlandskapet kan störas av den industriella skalans struktur stämmer. I konsekvensbedömningen har man kommit fram till slutsatsen att kulturlandskapet i det område där Reväsvaara påverkar landskapet innehåller så många synliga, moderna element att de stora vindkraftverken inte väsentligt ökar konflikten mellan kulturhistoriskt och modernt eller konflikten mellan naturenligt och byggt, att konflikten därför inte påtagligt påverkar landskapets kvalitet.

Eftersom den största påverkan av vindkraftverken berör området inom cirka 5 km från kraftverken, blir den totala påverkan på den totalt 70 km långa helheten av värdefulla landskaps- och kulturområden i Tornedalen inte betydande. Projektets visuella konsekvenser i närområdet har konstaterats och de har bedömts vara ställvis betydande.

Avsnitt 5.6.6

Under Värdefulla landskapsområden av riksintresse och byggd kulturmiljö, andra stycket framgår att, då man beaktar avståndet, de öppna landskapsrummens orientering och kraftverkskonstruktionernas dominans, i utsiktssektorerna mot älvdalen, påverkan för värdekärnorna såsom Hedenäset och Bäckeästa, som helhet inte blir påtagligt negativt. Länsstyrelsen önskar här ett förtydligande över vad påverkan i sådana fall istället bedöms bli. Delvis negativ? Det saknas även motivering kring hur påverkan på det lokala landskapet i värdekärnorna uppskattats med utgångspunkt från deras värdebeskrivningar. Att ta med hela sträckan där värdekärnorna är glest belägna i en helhetsbedömning och bedöma 100-kilometerszonen som en helhet är inte sakligt i sammanhanget. Knäckfrågan i den gränsöverskridande landskapspåverkan gäller det lokala landskapet i de utpekande ålderdomliga värdekärnorna då etableringen ligger mycket nära, ca 5 kilometer.

Det går inte generellt att ett storskaligt landskap har god tolerans för stora vindkraftskonstruktioner. Det kan lika gärna antas ha låg tålighet mot stora vindkraftskonstruktioner då dessa får mer omfattande visuell påverkan än i exempelvis mer småskaliga mosaiklandskap, småkuperade landskap eller skogslandskap där siktlinjer och utblickar kan vara mycket mer begränsade än i älvdalens landskap.

BEMÖTANDE

Byarna Hedenäset och Bäckeästa är öppna eller trädfattiga områden dit kraftverken syns tydligt, men de utgör också en del av en större landskapshelhet. Kraftverkens inverkan på landskapets karaktär och kvalitet minskar med ökande avstånd. t.ex. då man rör sig från Hedenäset mot Bäckeästa. Reväsvaara vindkraftverk bedöms ställvis ha en betydande inverkan på landskapet i norra delen av byn Hedenäset. Då man rör sig mot Bäckeästa minskar landskapspåverkan till en påverkan av måttlig betydelse.

Världsarvet Struves kedja

Perra-Vaara/Alanen Perävaara är i planebeskrivningen felaktigt angiven att inte utgöra en av världsarvspunkterna. Perra-Vaara/Alanen Perävaara utgör en av de sju världsarvspunkter som är belägna i norra delen av Finland och Sverige, se UNESCOs webbplats <http://whc.unesco.org/en/list/1187>

Den planerade vindkraftsetableringen är lokaliserad så att den direkt berör siktlinjen mellan i världsarvet Struves meridianbåge. Etableringen bedömer Länsstyrelsen innebära visuell negativ påverkan på de obrutna siktlinjerna mellan trianguleringspunkterna i Struves meridianbåge vilket kan strida mot de kriterier som utpekandet av världsarvet grundar sig på, se figur 5.2 i planbeskrivningen. Även siktlinjerna för de mellanliggande trianguleringspunkterna ingår också i meridianbågen, även om de inte är utpekade som särskilda världsarvspunkter.

Det vore en fördel om det förtydligas att även de punkter i Struves mätkedja som inte ingår i världsarvsobjektet, ändå har lika stort värde i mätkedjan. Något som även har bekräftats senare i samrådshandlingen då hela mätkedjan är konsekvensbedömd.

Motiven att enskilda verk kan flyttas något inom de begränsade byggområdena innebär visserligen att en exakt teoretiskt siktlinje skulle kunna bibehållas. Dock förtar det uppfattningen av hur siktlinjen fungerade i landskapet om trianguleringslinjen helt plötsligt går mellan två av verken i ett vindkraftsområde, då dessa på håll uppfattas som en "vägg" av vindkraftverk. Världsarvets värden utgörs således främst av samspelet mellan mätpunkterna på bergstoppar, mellanliggande siktlinjer och det omgivande landskapet.

BEMÖTANDE:

Perra-Vaara/Alanen Perävaara är en av världsarvspunkterna i Struves kedja. Be-teckningarna och texten i delgeneralplanebeskrivningens figur 5.2 har korrigerats. I texten klargjordes att alla mätpunkter i Struves kedja är skyddade enligt forn-minneslagen. Dessutom har delgeneralplanens beskrivning och konsekvensbedömning kompletterats i fråga om Struves meridianbåge med en HIA-utredning (Heritage Impact Assessment) som har gjorts enligt anvisningarna i *Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties* som publicerades av ICOMOS 2011. Anvisningarna för HIA-utredningar uppdaterades hösten 2022 (*Guidance and toolkit for impact assessments in a World Heritage Context*). Även de här nya anvisningarna har beaktats i bedömningen.

I världsarvslistan representerar Struves kedja vetenskapens och teknikens historia (<https://www.museovirasto.fi/sv/om-oss/internationell-verksamhet/varldsarvet-i-finland>) och i Finland, liksom även i Sverige, har man förbundit sig att bevara världsarvsobjekten för kommande generationer. Det viktigaste är att punkterna i Struves kedja bibehåller sina särskilda universella värden, sin autenticitet och enhetlighet. De universella värdena representeras av de kriterier enligt vilka Struves kedja har valts till ett världsarvsobjekt. Kriterierna betonar

- Struves kedjas betydelse för hur man fastställer jordklotets storlek och form samt utvecklingen av geovetenskaperna,
- Struves kedja som en del av mänsklighetens historiska diskussion om jordklotets storlek och form,
- Struves kedja som ett exceptionellt betydelsefullt exempel på internationell växelverkan inom forskarsamhället och mellan kungarikena, och
- Struves kedja som en teknologisk helhet och representant för mättekniken.

För punkterna i Struves kedja har objektområden och skyddsområden utanför dem fastställts. Utöver dessa bildar omgivningen kring punkterna en större kontext (wider setting) som har beaktats i HIA-utredningen. Diametern på mätpunktens objektområde på Aavasaksa är 10 m och skyddsområdets diameter är 100 m. Enligt Lantmäteriverkets förvaltnings- och skötselrapport 2014 om punkterna i Struves kedja i Finland får inga åtgärder som hotar bevarandet av objektet och dess ursprunglighet vidtas vid objekten och deras skyddsområden. Vid Aavasaksas mätpunkt regleras skyddet och eventuella åtgärder av bl.a. fornminneslagen, områdets ställning som Aavasaksalandskapets nationellt värdefulla landskapsområde och nationallandskap. I planbeskrivningen har projektets konsekvenser för turismen i anslutning till Struves kedja kompletterats.

I HIA-utredningen har det bedömts att byggandet av vindkraftsparken inte påverkar de särdrag och värden som utgör grund för Struves kedjas betydelse som Unescos världsarvsobjekt. Byggandet av vindkraftsparken påverkar däremot triangelmätningsskedjans landskap så att landskapet blir mera tekniskt och siktlinjerna mellan punkterna inte kan urskiljas lika tydligt som förut. Vindkraftverken påverkar också utsiktslinjerna i siktlinjernas riktning, då de ligger i närheten av siktlinjerna. Förändringarna är dock inte så betydande att de skulle äventyra objektets helgjutenhets. Möjligheterna att uppfatta de visuella förhållandena mellan de olika mätpunkterna försvagas och upplevelsen av världsarvsobjektets landskap förändras. Världsarvsobjektets särskilda universella värden går dock inte förlorade till följd av vindkraftsbyggandet, och vindkraftsprojektet förändrar inte världsarvsobjektets karaktär eller dess kontext helt. Vindkraftsprojektet påverkar inte den vetenskapliga eller tekniska betydelsen av Struves kedja, då konsekvenserna berör områdets landskap och omgivning.

Det blir svårare att få en uppfattning om Huitaperis mätpunkt och siktlinjen mellan Huitaperi och Aavasaksa som en del av triangelmätningsskedjan, då det finns vindkraftverk kring siktlinjen. För att synförbindelsen på siktlinjen Aavasaksa–Huitaperi i Struves kedja ska kunna bevaras har vindkraftverkens områden i planen avgränsats så att inga delar av vindkraftverken kommer att ligga på siktlinjen Aavasaksa–Huitaperi. Inga delar av vindkraftverken ligger heller på andra siktlinjer i Struves kedja. Det är i alla fall skäl att beakta att siktlinjerna inte för närvarande är öppna och utan hinder på grund av trädbeståndet.

Luppioberget

Länsstyrelsen delar inte uppfattningen utifrån fotomontaget (figur 5.6) att älvdalens kulturmiljöhelhet kan urskiljas som en egen zon. I älvdalen ingår oundvikligen de bergstoppar, såsom Reväsvaara, som ramar in älvdalens landskapsrum. I kulturmiljöhelheten ingår även det naturgeografiska sammanhanget som är en förutsättning för det aktuella för kulturlandskapet.

BEMÖTANDE:

På de värdefulla landskapsområdena av riksintresse i södra Tornedalen och i Aavasaksas landskap på RKY-området med bebyggelse längs Torne älv finns områdesavgränsningar som är utmärkta på kartan. Vindkraftverken på Reväsvaara ligger utanför de här områdesavgränsningarna. Med beaktande av de här områdesavgränsningarna urskiljs älvdalens kulturmiljöhelhet i figur 5.6 som en egen zon. I Aavasaksas och Tornedalens nationallandskap finns däremot ingen avgränsning. Vindkraftverken på Reväsvaara ligger dock tydligt på nationallandskapets område.

5.6.7 Jämförelse av de alternativa vindkraftsområdena

Planbeskrivningens alternativredovisning innehåller ingen jämförelse med alternativa lokaliseringar, vilket enligt länsstyrelsens mening, inte är acceptabelt. Länsstyrelsen anser att vindkraftsetablering på Reväsvaara även behöver miljöprövas med hänsyn till de effekter som kan uppkomma för svenskt vidkommande samt för världsarvet. Utifrån vad som beskrivits ovan, tillsammans med påverkan från vindkraftsparkens flyghinderljus, behöver alternativa lokaliseringar utanför älvens landskapsrum redovisas. Detta är nödvändigt för att kunna värdera den föreslagna vindkraftsetableringens miljökonsekvenser objektivt och kommunicera dessa i relation till den påverkan på Tornedalens kulturlandskap som kan uppkomma.

BEMÖTANDE:

I delgeneralplanen för Reväsvaara undersöks endast sådana alternativ som planen ger möjlighet till. Planen möjliggör inte placering av kraftverk utanför planområdet.

Placeringen av vindkraftverken på planområdet påverkas av flera olika faktorer. Sådana är bland annat teknisk-ekonomiska faktorer såsom blåsighet, landskapets och miljöns värden samt annan markanvändning. De enskilda kraftverken måste

placeras i förhållande till varandra så att de inte orsakar olägenheter för produktionen eller något annat. På grund av att flera olika faktorer ska beaktas finns det ofta ganska litet spelrum för placeringen av kraftverken på planområdet.

Kumulativ påverkan

Samrådsunderlaget innehåller en bra sammanställning av de övriga vindkraftsetableringar i älvdalen på finsk sida. Dock är det svårt att bilda sig en objektiv uppfattning utifrån de beskrivningar som ges. Texten behöver därför kompletteras och kombineras med illustrationer och andra figurer samt kartbilder.

Övrigt

Det saknas en motivering till planområdets avgränsning. Exempelvis är det svårt att förstå varför planområdets sydvästra del finns med.

BEMÖTANDE:

Vindkraftverkens kumulativa påverkan på landskapet kan bedömas utgående från det nuvarande bild- och kartmaterialet, och det finns inget behov av komplettering.

Avgränsningen av planområdet är baserad på bland annat att det går att bygga elstation och vägförbindelser på området.

Antecknas för kännedom.

1.3 Energimyndigheten

Energimyndigheten avstår från att yttra sig om enskilda vindkraftsprojekt eftersom det inte är vår roll eller inom vår kompetens att göra en bedömning av:

- *den enskilda verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning*
- *de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser*
- *miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.*

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

1.4 Sametinget

Svenska Sametinget konstaterar att det gav sitt utlåtande redan tidigare och har nu inget att tillägga. År 2015 lämnade Sametinget in följande utlåtande.

Sametingets generella ståndpunkt är att eventuell utbyggnad av vindkraft måste göras så att den samiska kulturen och därmed renskötseln har möjlighet att utvecklas inom Sápmi. Den får inte begränsas eller omintetgöras. Vindkraftsanläggningar kan bara genomföras om samiska behov beaktas. Samiska rättigheter måste respekteras så att de inte urholkas. Utbyggnad får heller inte påverka de samiska näringarna negativt. Försiktighetsprincipen måste gälla och de kumulativa effekterna av redan genomförda samt planerade projekteringar inom en sameby ska ingå i miljökonsekvensbeskrivningen. Det innebär att en utbyggnad bara kan komma till stånd om det visas att de negativa konsekvenserna för det samiska samhället inte blir för stora. Den traditionella samiska kunskapen bland de berörda samerna måste beaktas. Samerna i området är experterna, om ett projekt inte godkänns av berörda samer ska det inte genomföras.

Det är viktigt att komma ihåg att den samiska kulturen sträcker sig över landsgränserna och då den påverkas på finsk sida så påverkas den också på svensk sida. Vi samer är urfolket i Sápmi. Vårt folk har sedan urminnes tider bott i och förvaltat dess land och vatten med stor respekt och

försiktighet. Vi är en del av landskapet. Våra liv - våra näringar och kulturyttringar - anpassas för att flexibelt balansera mellan vad naturen kan ge och vad vi kan ta (bruka) utan att förbruka naturen. Det planerade vindkraftprojektet påverkar den samiska kulturen negativt, på finska sidan uppstår direkt effekter på renskötseln och den samiska kulturen. På svensk sida kan indirekta effekter uppstå så som att riksintresse för rennäringen kan påverkas genom exempelvis buller och blinkande ljus från vindkraftverken. Helhetsbilden av samiska kulturmiljöer kan också påverkas då vindkraftverken kommer synas på den svenska sidan.

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen. Projektet har inga betydande skadliga konsekvenser för bl.a. samernas renskötsel, näringar eller kultur. Projektet kan orsaka behov av att anpassa funktionerna för renskötseln på området, men vindkraftsprojektet hindrar inte den nuvarande rennäringen på området från att fortsätta.

Ett genomförande av planen bedöms inte orsaka betydande påverkan av buller eller rörliga skuggor vid någon fritidsbostad eller något bostadshus.

1.5 Trafikverket

Transporter av långa, tunga, breda och höga fordon kan ha stor påverkan på vägnätet och detta är något som behöver visas hänsyn i planeringen. Av materialet framgår att transporterna under byggperioden planeras att gå via vägar och järnvägar i Finland. Om transporter ändå kommer att ske genom Sverige behöver en transportplan med beskrivning av vilka vägar som kommer att användas vid transporterna av vindkraftverken tas fram och delges Trafikverket.

I samband med transport av vindkraftverk till uppställningsplats kan det krävas förstärkningsarbeten på allmän väg. Trafikverket förutsätter att såväl kostnader för eventuella förstärkningsarbeten som kostnader för att åtgärda eventuella skador som uppkommer på och vid allmän väg vid transport av vindkraftverken bekostas av vindkraftsexploatören.

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

Tillstånd för åtgärder inom vägområdet krävs enligt §43 Väglagen (SFS 1971:948). Transporter på det enskilda vägnätet sker i samråd med berörd vägghållare.

Med tanke på att andra vindkraftparker planeras i närheten undrar Trafikverket om det kommer att ske en samordning av transporter med de andra projekten för att minska påverkan på trafiken under byggperioden.

BEMÖTANDE:

Transporterna av vindkraftverk kräver mycket förhandsplanering. Därför är det skäl att samordna transporterna av projekt som byggs samtidigt.

I övrigt har Trafikverket inga synpunkter på förslaget. Så länge planerna inte ändras påtagligt behöver Trafikverket inte heller delta i fortsatta samråd i ärendet.

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

1.6 Övertorneå kommun

Bakgrund

Övertorneå kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på planerad vindkraftspark Reväsvaara, Ylitornio kommun, med utgångspunkt att bevaka och framföra synpunkter från medborgare och företagare i det berörda området, såväl som beskriva konsekvenser för kommunen i stort.

Förord

Övertorneå Kommun bedömer att Reväsvaara vindkraftspark har en stor negativ påverkan på boende, företag och kommunens utvecklingsplaner. En etablering av en vindkraftspark på finska sidan av Torne älv raserar investeringar, bidrar till ytterligare sjunkande befolkningsantal och gör att arbetstillfällen försvinner. Detta är en ren överlevnadsfråga för Övertorneå kommun. Övertorneå kommun yrkar på att planerad vindkraftspark i Reväsvaara, ej uppförs.

Yttrande

Övertorneå kommun bedömer att den planerade vindkraftsparken Reväsvaara skulle förändra landskapsbilden på ett påtagligt sätt, i ett stort område som på svenska sidan utgör område av riksintresse för kulturmiljövården, friluftslivet och naturvården. Enligt Övertorneå kommuns översiktsplan ska turismens och det rörliga friluftslivets intressen främst beaktas vid prövning av exploateringsföretag som kan påverka området av riksintresse.

Den förslagna vindkraftsparken går inte ihop med Natura2000-området Torne- och Kalix älvsystem, vilken innehåller arter och naturtyper som är särskilt skyddsvärda. I planen saknas beskrivning om hur detta område med biologisk mångfald påverkas och ska skyddas.

De röda varselljuserna kommer att upplevas som mycket störande i landskapsbilden för såväl boende som besökare. Användning av röda fasta ljus påverkar landskapsbilden mindre än blinkande varselljus, men ändå ett påtagligt artificiellt ljus på en hög höjd som hamnar precis i blickfånget för turistsatsningen på Luppioberget. Luppioberget nyttjas redan idag av flera företag som tar gäster till toppen för att se norrsken under vintern. Swedish Lapland marknadsför de mörkaste platserna i regionen, dvs där det inte finns ljusföroreningar eller minimalt med dessa. Det är otroligt ovanligt med platser utan ljus, sett över hela världen, och här ligger Övertorneå kommun fortfarande bra till. Astrofotografi och astronomi/stjärnskådning är en aktivitet som växer både hos entusiaster och nyfikna.

Hänsyn bör även tas till förhöjda bullernivåer som vindkraftsparker orsakar för boende och näringslivsaktörer i området. Bullermodelleringen som redovisats i planhandlingarna bedöms tillförlitliga, men inför en eventuell kommande byggnation bör projektet ta i beaktande ljudets transport över älvdalen till den svenska sidan. Ljudnivåer i friluftsområdena i svenska Övertorneå kommun bör inte överskrida 35 dB. Detta enligt Naturvårdsverkets riktvärden för buller från vindkraftverk utomhus.

De flesta bostadsfastigheterna i södra delarna av Övertorneå kommun ligger i byar där husen är riktade mot Torne älv. Med ett uppseendeväckande element som Reväsvaara vindkraftspark i blickfånget kommer bostädernas attraktivitet sjunka och utflyttning riskera att öka. De sommarstugor och fritidshus som finns i området riskerar att nyttjas mindre och slutligen förfalla, vilket resulterar i förfulade områden som inte omhändertas.

Övertorneå kommun har redan stora utmaningar med avflyttning och låga födelsetal. Kommunen arbetar intensivt med att visa på fördelarna med att bo på landsbygden och attrahera unga personer att bosätta sig i området. En satsning är det kommunöverskridande projektet Hej Hemby som drivs av Övertorneå kommun och Pajala kommun, vilket arbetar med fler fastigheter på den öppna marknaden, ökad attraktivitet och marknadsföring av Tornedalen, med fokus på Unique Selling Points (USP) som den orörda naturen, skog och älv. Hej Hemby har efter ett års arbete kommit i kontakt med omkring 100 potentiella inflyttare, många har partner och/eller familj, och tagit reda på vad de söker när de letar bostad i Torendalen. Över 90 % anger att de söker ett fristående hus, naturnära, gärna vid Torne älv och vill bo i ett landskap som inte är hårt

exploaterat. Vid en etablering av en vindkraftspark i Reväsvaara försvinner attraktiviteten i halva kommunen och skapar än större utmaningar för oss som är i stort behov av inflyttning.

Övertorneå kommun har en målstyrning och vision fram till 2035 som bygger på Agenda 2030, där attraktiva boendeformer, miljö och näringsliv pekas ut som fokusområden. En etablering av Reväsvaara vindkraftspark skulle få stora konsekvenser för arbetet och tvingas Övertorneå kommun att revidera den hållbara utvecklingen av kommunen. Övertorneå kommun är redan utpekad från svenska staten som en socioekonomiskt utsatt kommun, och vindkraftsparken skulle vara katastrofal för en liten kommun med ca 4230 invånare.

Näringslivsutvecklingen går uppåt i kommunen, och med hjälp av investeringar och etableringar av företag inom besöksnäringen kommer uppemot 40 nya arbetstillfällen skapas i Övertorneå kommun. Det motsvarar ca 450 arbetstillfällen i Luleå kommun. För en liten kommun som Övertorneå är varje arbetstillfälle otroligt värdefullt och gör att personer kan flytta till eller stanna på orten. I och med Reväsvaara vindkraftspark skulle allt arbete raseras. Det skulle slå undan benen på Övertorneå kommun. Det är en ren överlevnadsfråga.

Tornedalen är en del av Heart of Lapland och en snabbt växande destination inom Swedish Lapland, Sveriges arktiska destination. Här finns högklassiga anläggningar, unika boenden, aktiviteter och avslappning, omgiven av natur. Torne älv som en orörd gränsälv är en USP för många besöksnäringföretag i Tornedalen, och naturvyer tilltalar resenärerna, som i spåren av den pågående pandemin söker säkra resor i naturen. Den orörda gränsälven är unik där Torne älv utgör gränsen från norra delen av Övertorneå kommun till Haparanda och Bottenviken. Naturturism växer kraftigt i Sverige överlag, och svenska Tornedalen är en attraktiv plats för såväl svenska som globala resenärer.

Visit Sweden satsar på hållbar natur- och ekoturism på landsbygden så att Sverige kan dra nytta av en ökad efterfrågan på naturnära semesterupplevelser. Satsningen har drivits sedan 2015, där Visit Sweden sett att nio av tio i målgruppen Den Globala Resenären vill uppleva naturen på sin Sverigeresa. Sverige har en stark naturprofil hos utländska resenärer som associerar Sverige med unik orörd natur, tillgänglig för alla. Adventure Travel Trade Association, en internationell medlemsorganisation för naturturism, pekar ut äventyrsturism som ett av de snabbast växande områdena inom turism, där resenärer stöder lokala ekonomier. Satsningen gör att besöksnäringen utvecklar en egen strategi för naturturism, Tillväxtverket arbetar i regeringsuppdraget Hållbar Produktutveckling för större internationell konkurrenskraft inom natur- och kulturturism, och turistföretag utvecklar ständigt nya naturbaserade upplevelser.

Internationella distributörer som Turoperatörer/Researrangörer, DMC (Destination Management Companies som är specialister på en destination), Incoming (en byrå som paketerar och säljer sedan vidare till researrangörer eller andra agenter - de arbetar ofta med flera marknader), Reseagenter och liknande, som idag samarbetar med berörda besöksnäringföretag, säljer området för att det är naturlig landskapsbild, minimalt med ljusföroreningar och en unik fredlig gräns som utgörs av den orörda nationalälven Torne älv. Reseagenter arbetar med att sälja in områden och destinationer. Om den naturliga landskapsbilden förändras och blir ett exploaterat område så kommer besöksnäringföretagen i hela Övertorneå kommun att tappa en stor del av sina gäster och sina samarbeten med agenter runt om i världen.

Övertorneå kan konstatera att besöksnäringen och näringslivsutvecklingen i kommunen blir lidande om Reväsvaara vindkraftspark etableras. En etablering av både Reväsvaara och Karhakkamaa vindkraftspark skulle vara förödande för näringslivsutvecklingen i södra delen av Övertorneå kommun. Nedan följer ett exempel på investeringar och arbetstillfällen inom i Övertorneå kommun som kommer att påverkas av Reväsvaara vindkraftspark.

Explore the North är ett framgångsrikt besöksnäringföretag med anläggningar i Särkimukka, Tärendö och Lannavaara. Den senaste investeringen är på Luppioberget i Övertorneå kommun, där ett landskapshotell med 100 bäddar, restaurang och spa byggs. Beräknad öppning är december 2021. Hotelllets utsikt kommer att vara Torne älv och finska Tornedalen, med en vy rätt mot Reväsvaara och Karhakkamaa vindkraftspark. Investeringen från Explore the North är 40 miljoner SEK i första etappen, med en estimerad omsättning på 25-30 miljoner SEK år 1-2 för att sedan öka till 35-40 miljoner SEK från år 3. Det innebär 20-40 nya arbetstillfällen i

kommunen. Det innebär även ökad vinst för kringliggande företag i Övertorneå, såväl som Haparanda kommun då företaget avser samarbeta med besöksnäringens företag i närområdet som erbjuder aktiviteter, och även hyra in personal i form av exempelvis lokala guider. Explore the North satsar på lokala råvaror till sin restaurang, vilket medför ökad efterfrågan och omsättning hos lokala matproducenter. Johan Väisänen, CEO på Explore the North, ser allvarligt på etableringen av vindkraftsparken då detta påverkar konceptet med ett landskapshotell som ska ha vyer över natur, skog och älv. Vindkraftsparkerna Reväsvaara och Karhakkamaa är förödande för investeringen på Luppioberget och det finns stor risk att Övertorneå kommun förlorar arbetstillfällen.

Arthotel Tomedalen är ett småskaligt designhotell i Risudden med konst och design från hela världen, inrymd i renoverade Tomedalska hus. Hotellet är uppmärksammat i media; dokumentärer, resemagasin och tidningar. Arthotel Tomedalen drivs av Gunhild Stensmyr som har investerat 10 miljoner i bland annat koncept och varumärke för att möta kraven från den globala resenären. Hotellet är designat för individer, familjer och små grupper, och erbjuder stillhet och avskildhet med fokus på personlig service under hela vistelsen. Arthotel Tomedalen är attraktivt för besökare med hög disponibel inkomst. Mellan 2017-2019 har Arthotel Tomedalen ökat försäljningen med över 70 %. Hotellet arbetar även med att öka omsättningen per gäst och utveckla destinationens och närområdets övergripande attraktivitet. 20 miljoner SEK ska investeras under 2022-2024 för att utöka kapaciteten i antalet rum och beräknas nå en omsättning på 15,1 miljoner SEK under 2025. Både vindkraftsparkerna Reväsvaara och Karhakkamaa är förödande för den fortsatta utvecklingen av Arthotel Tomedalen, och hotar överlevnaden av företaget som erbjuder just stillhet och avskildhet nära naturen.

Konsthall Tomedalen är en satsning som bedrivs i nära samverkan med Arthotel Tomedalen, med Gunhild Stensmyr som initiativtagare. Konsthallen ska byggas vid Torne älv i Risudden, med naturskön utsikt över älven och finska Tornedalen. Konsthallens mål är att bygga relationer och samarbete mellan människorna på båda sidor om Torne älv. Konsthall Tomedalen har arbetat med att få tillstånd, bygga partnerskap och attrahera investerare i ca 10 års tid, och är nära målet på det totala kapitalet om 58 miljoner SEK. Konsthall Tomedalen kommer att ha, utöver utställningshallar med internationell konst, en restaurang, cafe, bar och designshop samt mötesrum med möjlighet till teater- och musikföreläsningar. Besöksantalet och tillväxten estimeras utifrån liknande anläggningar i Finland och Sverige, till mellan 22 000-100 000 besökare per år, och att tillväxten av besökare kommer att gå från 10 600 år 1 till 28 500 år 3. Konsthallen kommer även att bidra till fler arbetstillfällen i gränsbygden Övertorneå, Ylitomio, Tomio och Haparanda. Etableringen av Reväsvaara vindkraftsverk kan komma att omintetgöra 10 års arbete och möjligheten till ökat antal arbetstillfällen, besökare och investerare.

Konsthallen, Arthotel och Institutet (en internationell teatergrupp som etablerat sig i Risudden) skapar en unik mikrodestination i Tomedalen, runt Torne älv, med fokus på konst, kultur, teater och design. Här finns möjligheter för sociala, kulturella och finansiella möten mellan människor, nationer, företag och organisationer som kan ta del av det orörda gränslandet kring Polcirkeln.

Active Norberg är ett relativt nytt aktivitetsföretag som drivs av Mikael Norberg, en ung företagare inom besöksnäringen. Active Norberg erbjuder naturupplevelser i både svenska och finska Tomedalen. Företaget samverkar med bland andra Arthotel Tomedalen i södra delen av kommunen och siktar på att vara en del i kommande etableringar, som Konsthall Tomedalen och utvecklingen av landskapshotellet på Luppioberget av Explore the North. Active Norberg ser speciellt boendeanläggningarna som en förutsättning att kunna bedriva företagets aktiviteter, både på svensk och finsk sida. Då Reväsvaara vindkraftspark hotar investeringar och etableringar av stora draglok för besöksnäringen i Tomedalen, så uteblir kommande samarbeten. Södra delen av kommunen kommer inte att kunna användas till turistverksamhet överhuvudtaget, vilket får negativa konsekvenser för alla besöksnäringens företagare i området, och speciellt för aktivitets- och upplevelseföretag som Active Norberg. Risken med etableringen av en vindkraftspark är att Övertorneå kommun tappar en ung företagare till följd av uteblivna samarbeten, och näringslivsutvecklingen hindras från fler nyetableringar.

Övertorneå kommun vill understryka att utvecklingen av förnyelsebar energi såsom vindkraft och solenergi utgör ett viktigt element för framtiden för att kunna åstadkomma en hållbar utveckling.

Övertorneå kommun är en vindkraftstät kommun, bl.a. finns ett flertal verk intill byn Aapua, där invånarna själva initierade etableringen. Det är dock mycket viktigt enligt Övertorneå kommun att utvecklingen av förnyelsebara energikällor inte bidrar till negativa effekter för andra faktorer som är viktiga för att kunna skapa en hållbar framtid för kommande generationer. Sådana effekter kan vara irreversibla skador på djurliv och miljö, försämrade levnadsförhållanden för kommunens medborgare och försämrade möjligheten för företagsutveckling.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Med hjälp av utredningar, undersökningar och konsekvensbedömningar har man i delgeneralplaneringen säkerställt bl.a. att nationellt viktiga kulturmiljöers värden bevaras. Konsekvensbedömningen visar att ett genomförande av planen inte påtagligt försämrar de nationellt viktiga kulturmiljöernas värden. Den områdesanvändning som planen ger möjlighet till orsakar som helhet sett ingen påtaglig landskapspåverkan och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, fastän de visuella konsekvenserna vid vissa platser eller i vissa riktningar kommer att bli betydande.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism och platser vilkas turistiska värde byggs på ödemarksnatur. Landskapet i Tornedalen är som kulturlandskap mångsidigt med alla sina skiktningar och där finns egentligen ingen orörd natur. Överallt i naturen däremot, speciellt på betesmarkerna och ängarna vid älvstranden och på öarna samt i ekonomiskogarna, syns spår av mänsklig verksamhet. Även i fråga om byggnadsverksamhet har den mänskliga verksamheten i hög grad koncentrerats till Tornedalen. Det är också skäl att beakta att, liksom för vindkraftverk, även turismen och den infrastruktur som byggts upp för den samt turisterna själva påtagligt omformar områdets natur och känslan av naturtillstånd.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Lösningarna för flyghinderljusen avgörs inte i planen. Noggrannare bestämmelser om flyghinderljusen anges i ett flyghindertillstånd som ska ansökas av Transport- och kommunikationsverket Traficom. Kraftverkens flyghinderljus kommer vid klart väder att urskiljas i landskapet då det är mörkt, men älvdalens övriga upplysta ställen gör att ljusen urskiljs mindre. Med olika tekniska lösningar kan man försöka få kraftverkens flyghinderljus att urskiljas mindre i landskapet. På den finska sidan finns redan höga master med flyghinderljus uppe på bergsryggarna: Ainiovaaras 100 m och 80 m höga master och Aavasaksas 88 m höga mast.

Inga vindkraftverk eller till dem hörande vägar eller elledningar byggs på Natura-områden eller i närheten av sådana. Planen orsakar inga konsekvenser för Natura 2000-områdenas skyddsvärden.

Ett genomförande av planen bedöms inte orsaka betydande påverkan av buller eller rörliga skuggor vid någon fritidsbostad eller något bostadshus. Enligt bullermodelleringen orsakar projektet inte buller som överskrider riktvärdena för utomhusbuller från vindkraftverk och exempelvis bullernivån 35 dB överskrids inte någonstans väster om riksväg 21.

Bortflyttning och låg nativitet är stora utmaningar utanför de stora stadsområdena. För att balansera ekonomin och locka nya invånare behövs också nya metoder, av vilka vindkraftsproduktion är en. Samtidigt kan kommunen bidra till att stävja klimatförändringen, profilera sig som en miljövänlig bostadsmiljö och få tilläggsinkomster för utveckling av kommunen. Vindkraftverken sysselsätter experter inom flera olika områden. Lokalt kunnande behövs i projektets bygg-, drifts- och underhållsfaser. Byggsfasen ökar exempelvis utnyttjandet av inkvarterings- och restaurangservice i området, eventuellt också på svenska sidan.

Byn Aapua i Övertorneå är ett bra bevis på att vindkraftverk kan byggas nära bebyggelsen utan att de nödvändigtvis stör de boende, minskar fastigheternas värde eller försämrar områdets attraktionskraft. Områdena i närheten av vindkraftverken kan även efter att kraftverken byggts fortsättningsvis användas för rekreation, friluftsliv och naturturism. Reväsvaara planområde ligger i en zon med bergsryggar längs älvdalen och delvis på ett område där mänsklig verksamhet har varit etablerad sedan länge. Vindkraftsområdet splittrar inte någon enhetlig helhet av byggd miljö eller naturmiljö.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha någon väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

2. ÅSIKTER

2.1 Åsikt 21

Jag motsätter mig vindkraft på Reväsvaara och alla andra platser i Tornedalen.

Skälen är följande:

All etablering av vindkraft på finska sidan vid riksgränsen påverkar negativt bebyggelsen i Svenska Tornedalen. Den svenska sidan får inga som helst fördelar av vindkraften som etableras vid gränsen, endast nackdelar i form av höga vindkraftstorn med blinkande ljus. Landskapsbilden förfulas och förstörs. Den öppna och inbjudande landskapsbilden över Torneälv försvinner för lång tid framöver.

När tornen är etablerade i en dalgång förstör dessa landskapet på många tiotals kilometer. Detta är väl synligt från Bäckesta och Risudden när man ser tornen som står mitt emot Korpikylä. Detta på avstånd av 17 km. Landskap är enligt definitionen i Esbo fördraget det samma som miljö. Detta betyder att landskapsförstöring är det samma som naturförstörelse.

Svenska Tornedalen är ett Natura2000 område och all etablering av strandnära bebyggelse i Tornedalen kräver speciella tillstånd för att inte störa naturen. Etablering av stora industriparkar på både syn- och höravstånd från Sverige är ett slag i magen på alla som bor på svensk sida.

Tornedalen står inför stora etableringar av turistisk verksamhet, bland annat Luppioberget och Konsthall Tornedalen. Etableringen slår hårt mot dessa verksamheter. Tornedalens framtid är beroende av inflyttning. Industriella vindkraftsparker som Reväsvaara motverkar inflyttning. Ingen vill bo granne med en vindkraftspark. Om vindkraft hade haft så små biverkningar, skulle all finsk vindkraft ha etablerats vid finska kusten där det blåser mest. Detta enligt Finsk vindatlas.

Minskad inflyttning på grund av vindkraft, sänker också markvärdena på tomter och hus och en konstaterad värdeminskning kan komma att faktureras Ylitornio kommun.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Vindkraftsutbyggnad påverkar alltid landskapet. Vindkraftverken orsakar dock inte automatiskt påtagliga negativa konsekvenser för landskapet, även om den visuella förändringen kan vara stor (Miljöministeriet 2016, Bedömning av konsekvenser för landskapet vid utbyggnad av vindkraft). Med hjälp av utredningar, undersökningar och konsekvensbedömningar har man i planläggningen av Reväsvaara säkerställt bl.a. att nationellt betydelsefulla kulturmiljöers värden bevaras. Konsekvensbedömningen visar att ett genomförande av planen inte påtagligt försämrar de nationellt viktiga kulturmiljöernas värden. Den områdesanvändning som planen ger möjlighet till orsakar som helhet sett ingen påtaglig landskapspåverkan och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, fastän de visuella konsekvenserna vid vissa platser eller från vissa riktningar kommer att bli betydande.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism och platser vilkas turistiska värde byggs på ödemarksnatur. Landskapet i Tornedalen är som kulturlandskap mångsidigt med alla sina skiktningar och där finns egentligen ingen orörd natur. Överallt i naturen däremot, speciellt på betesmarkerna och ängarna vid älvstranden och på öarna samt i ekonomiskogarna, syns spår av mänsklig verksamhet. Även i fråga om byggnadsverksamhet har den mänskliga verksamheten i hög grad koncentrerats till Tornedalen. Det är också skäl att beakta att, liksom för vindkraftverk, även turismen och den infrastruktur som byggts upp för den samt turisterna själva påtagligt omformar områdets natur och känslan av naturtillstånd.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar

några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha en väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

2.2 Åsikt 22

Synpunkter gällande planerade vindkraftsparken Reväsvaara

Det finns flera planerade vindkraftsparker på finska sidan av Torneälven. Dessa påverkar den svenska sidan genom stort ingrepp i miljön och utsikten. Torneälvdalen är en unik miljö värd att bevara. Det finns småskalig turism på svenska sidan som utvecklas och som tar hänsyn till naturen, och bygger på oförstörd natur och rekreativsmöjligheter. Stora industriella vindkraftsparker passar inte i denna miljö. Påverkan på djurlivet, blinkande ljus, störande ljud är negativa effekter som vi som bor och vistas i området befarar.

Vi är mot den planerade vindkraftsparken i Reväsvaara eftersom det skulle medföra enbart negativa konsekvenser för oss och andra boende i Risudden/Vitsaniemi.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Ett genomförande av planen bedöms inte orsaka betydande påverkan av buller eller rörliga skuggor vid någon bostad.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism och platser vilkas turistiska värde byggs på ödemarksnatur. Landskapet i Tornedalen är som kulturlandskap mångsidigt med alla sina skiktningar och där finns egentligen ingen orörd natur. Överallt i naturen däremot, speciellt på betesmarkerna och ängarna vid älvstranden och på öarna samt i ekonomiskogarna, syns spår av mänsklig verksamhet. Även i fråga om byggnadsverksamhet har den mänskliga verksamheten i hög grad koncentrerats till Tornedalen. Det är också skäl att beakta att, liksom för vindkraftverk, även turismen och den infrastruktur som byggts upp för den samt turisterna själva påtagligt omformar områdets natur och känslan av naturtillstånd.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av

många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

2.3 Åsikt 23

Undertecknad anser att planerad vindkraftpark, Reväsvaara, inte skall uppföras på denna plats som ligger i närheten av Sveriges gräns mot Finland. Området är strängt reglerat på svensk sida om älven där olika former av skydd för naturen och djurlivet m.m. gör att denna natur kan bibehållas för besökares och boendes trivsel. Området är ett Natura 2000-område och i Sverige gäller dessutom strandskyddsregler som inte, utan särskilt tillstånd, tillåter bebyggelse i strandnära områden. Området på båda sidor om riksgränsen är ett kulturområde med radbyar som i alla tider har varit bevarandevärdt. Jag kan inte förstå att man på finsk sida kan tillåtas uppföra hela industriområden så nära gränsen som detta projekt planeras bli placerat.

I området finns ett omfattande djurliv med bl a kungsörn, havsörn och andra fågelarter som väldigt ofta syns inom älvområdet. I älvområdet finns också en fast utterstam och förekomst av mink. Vintertid har vi väldigt ofta besök av lodjur som uppehåller sig inom strandnära område. Utöver dessa djurslag finns ju älg och andra vanligt förekommande djur och fåglar inom området.

En vindkraftpark av denna storlek kommer att förfula närmiljön på ett påtagligt sätt och innebär dessutom att turistnäringen, som är i ett utvecklingsskede, kommer att bli lidande. Investeringar inom turistnäringen kommer sannolikt att begränsas eller utebli helt. Fastighetspriserna kommer att falla då intresset att förvärva fastigheter inom området kommer att minska.

De som idag köper fastigheter inom detta område gör det ofta på grund av den vackra, lugna och orörda naturen i området. Jag kan tänka mig att det är väldigt få som vill ha dessa blinkande torn precis i det område som är i svenskarnas blickfång och idag en fantastisk naturupplevelse. Landskapsbilden kommer att förändras totalt i negativ bemärkelse vilket naturligtvis tar bort attraktionskraften att bosätta sig eller bedriva besöksnäring inom detta område.

Vi som bor här hör redan idag kommentarer från turister boende i andra länder som säger att de i sina länder har så mycket vindkraftverk/parker som förstör deras livsbetingelser att de inte vill se dessa "eländiga vidunder" när de är på semester.

Vindkraftintressenterna och företagen inom den branschen hävdar ofta att ljud och ljus från vindkraften inte är störande vilket bevisligen inte stämmer. Boende i närheten av vindkraftverk, på andra ställen, påtalar alltid att störande ljud som ibland är väldigt höga hörs alltid dag som natt och blir väldigt belastande i längden. Blinkande flyghinderljus stör mest under den mörka tiden på dygnet.

Jag och många med mig kan inte förstå att man från grannlandets sida kan tänkas tillåta att en så stor vindkraftpark uppförs så nära riksgränsen till ett annat land. Om vindkraftparken byggs enligt planerna anser jag att det är en fullständigt hänsynslös åtgärd gentemot grannlandets, och även egen befolkning, boende inom närområdet till vindkraftparken. Jag och de flesta andra är inte motståndare till vindkraft men är av den åsikten att sådana projekt skall uppföras inom områden som är så lite störande för boende och så lite skadlig för miljön som möjligt. Min förhoppning är att projekteringen av denna vindkraftpark stoppas eller att parken placeras på annan, mindre störande, plats.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Med beaktande av att landskapspåverkan är de miljökonsekvenser som berör det största området vid vindkraftsproduktion har man i bedömningen kommit fram till följande slutsats: Projektet orsakar ställvis betydande visuella konsekvenser sett från närområdenas öppna områden. Projektet orsakar dock som helhet sett inga betydande negativa konsekvenser för regionens vidsträckta värdefulla landskaps- och kulturmiljöhelheter.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism och platser vilkas turistiska värde bygger på ödemarksnatur. Landskapet i Tornedalen är som kulturlandskap mångsidigt med alla sina skiktningar och där finns egentligen ingen orörd natur. Överallt i naturen däremot, speciellt på betesmarkerna och ängarna vid älvstranden och på öarna samt i ekonomiskogarna, syns spår av mänsklig verksamhet. Även i fråga om byggnadsverksamhet har den mänskliga verksamheten i hög grad koncentrerats till Tornedalen. Det är också skäl att beakta att, liksom för vindkraftverk, även turismen och den infrastruktur som byggts upp för den samt turisterna själva påtagligt omformar området natur och känslan av naturtillstånd.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha en väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

2.4 Åsikt 24

I åsikten meddelas att hela deras familj motsätter sig den planerade vindkraftsparken på Reväsvaara.

Vi reser till vårt hus i i Vitsaniemi flera gånger om året för att njuta av naturen. Vi vill komma bort från storstan och komma till en fridfull plats i Tornedalens orörda natur. Det är Nordeuropas sista älvlandskap i naturtillstånd. Om vindkraftsparken byggs kommer vi inte mera att ha någon orsak att besöka den här platsen. Vi måste söka oss en stuga på någon annan motsvarande fridfull plats i Norrbotten.

Därför ber jag Ylitornio kommun att inställa nuvarande/kommande vindkraftsplaner. Koncentrera er på hur området kan göras attraktivt, inte bara för turister utan också för boende.

FYI Suomi planerar flera kärnkraftverk som kommer att producera mera el än vad Finland behöver. Investeringen på Reväsvaara ger endast kortvariga inkomster och på lång sikt blir det troligen en ekonomisk katastrof, då skatteinkomsterna försvinner, eftersom de unga flyttar bort och inte vill bo i närheten av vindkraftverk, turisterna återvänder inte mera till det här området utan de hittar andra mera orörda områden. Och vindkraften kommer inte att ge tillräckliga inkomster i framtiden utan de nuvarande stödsystemen för vind- och solkraft.

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

Vindkraftverk kan byggas nära bebyggelsen utan att de nödvändigtvis stör de boende, minskar fastigheternas värde eller försämrar områdets attraktionskraft. Områdena i närheten av vindkraftverken kan även efter att kraftverken byggts fortsättningsvis användas för rekreation, friluftsliv och naturturism. Reväsvaara planområde ligger i älv dalen på ett område där mänsklig verksamhet har varit etablerad sedan länge. Vindkraftsområdet splittrar inte någon enhetlig helhet av byggd miljö eller naturmiljö.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism och platser vilkas turistiska värde byggs på ödemarksnatur. Landskapet i Tornedalen är som kulturlandskap mångsidigt med alla sina skiktningar och där finns egentligen ingen orörd natur. Överallt i naturen däremot, speciellt på betesmarkerna och ängarna vid älvstranden och på öarna samt i ekonomiskogarna, syns spår av mänsklig verksamhet. Även i fråga om byggnadsverksamhet har den mänskliga verksamheten i hög grad koncentrerats till Tornedalen. Det är också skäl att beakta att, liksom för vindkraftverk, även turismen och den infrastruktur som byggts upp för den samt turisterna själva påtagligt omformar områdets natur och känslan av naturtillstånd.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

2.5 Åsikt 25

Jag vill protestera mot byggnationen av vindkraftverksparken i Tornedalen.

Som skäl vill jag främst framföra vikten av att bevara för kommande generationer den unika kulturmiljön och det vackra landskapet som Tornedalen faktiskt är.

Vindkraftsverksparken skulle ha enorm påverkan på den unika kulturmiljön som naturen och landskapet i Tornedalen innebär. Den påverkan skulle också utan tvekan vara även större för den svenska sidan av älvvalen eftersom vindkraftsverksparken skulle synas faktiskt mest långt och vida omkring till den svenska sidan över den breda älven. Det finns flera pågående större turismsatsningar på den svenska sidan av Tornedalen där den fridfulla naturen med utsikt över kulturmiljön är en av de viktigaste grunderna som dessa projekt vilar på. Tornedalen i Sverige har en stor betydelse för landet och turismen, den anses vara en av de vackraste landskapen och mycket värt att bevaras. Det finns kvar gammal bebyggelse på annat sätt än på finska sidan, vägen längs älven är ett viktigt turiststråk. När de nu pågående turismsatsningarna bli konsthall i Hedenäset med hotell och stugbyn i Luppio har öppnat sina dörrar kommer det naturligtvis locka till sig fler företag och satsningar ju mer turister som lockas hit. Det finns en framtid för kommande generationer inom turismnäringen som särskilt på den svenska sidan skulle ta mycket skada av en vindkraftspark väl synlig från den finska sidan för kommande generationer.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism och platser vilkas turistiska värde byggs på ödemarksnatur. Landskapet i Tornedalen är som kulturlandskap mångsidigt med alla sina skiktningar och där finns egentligen ingen orörd natur. Överallt i naturen däremot, speciellt på betesmarkerna och ängarna vid älvstranden och på öarna samt i ekonomiskogarna, syns spår av mänsklig verksamhet. Även i fråga om byggnadsverksamhet har den mänskliga verksamheten i hög grad koncentrerats till Tornedalen. Det är också skäl att beakta att, liksom för vindkraftverk, även turismen och den infrastruktur som byggts upp för den samt turisterna själva påtagligt omformar områdets natur och känslan av naturtillstånd.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt

områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

2.6 Åsikt 26

Jag tycker inte att det är lämpligt med en stor vindkraftpark i vår vackra dalgång. Den förstör vår orörda vackra natur, miljö och utsikt. Det vore förödande för vår bygd, för boende och turistföretagare, som storsatsar bl a i Luppio och Risudden. Tornedalen lockar turister som vill se unik "vildmark". Turister som vi behöver för att bygden inte ska dö ut. Jag kan förstå att man behöver miljövänliga alternativ för elproduktion, och det är fint att Finland vill satsa på miljön. Men det är knappas våra kära grannar i finska Tornedalen som är i behov av elen. Landsbygden ska återigen göda städerna där söderut. Kolonisation av Norrland fortsätter på båda sidor om gränsen. För vår framtid så anser jag att planerna på vindkraftpark i Reväsvaara bör stoppas.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism och platser vilkas turistiska värde bygger på ödemarksnatur. Landskapet i Tornedalen är som kulturlandskap mångsidigt med alla sina skiktningar och där finns egentligen ingen orörd natur. Överallt i naturen däremot, speciellt på betesmarkerna och ängarna vid älvstranden och på öarna samt i ekonomiskogarna, syns spår av mänsklig verksamhet. Även i fråga om byggnadsverksamhet har den mänskliga verksamheten i hög grad koncentrerats till Tornedalen. Det är också skäl att beakta att, liksom för vindkraftverk, även turismen och den infrastruktur som byggts upp för den samt turisterna själva påtagligt omformar områdets natur och känslan av naturtillstånd.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av

många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

2.7 Åsikt 27

Då placeringen är vald mitt emot Luppioberget, en naturskön plats för människor samt med hotell etablering försvinner de vackra vyerna med en vindkraftspark. Detta i sin tur påverkar besöksnäringen med mindre människor som vill komma till oss i norr och se den oförstörda naturen och vyerna. Ljudet från en vindkraftspark når dessutom långt. Med mindre besökare försvinner många arbeten, det vi här i Tornedalen behöver.

Sist av allt skulle jag som privatperson inte besöka Luppioberget mer då vyerna skulle vara utbytta mot dessa propperlar på stolpar. En av få natursköna platser som hjälpt mig under mina depressioner skulle försvinna för all framtid.

Jag är EMOT en vindkraftsparks etablering i Reväsvaara, som skulle förstöra så mycket för många här i Tornedalen på svenska sidan.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Ett genomförande av planen bedöms inte orsaka betydande påverkan av buller eller rörliga skuggor vid någon bostad.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyraryrket inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

2.8 Åsikt 28

Jag tycker att etablering av vindkraftspark på Reväsvaara inte är något som vi på svenska sidan ska bry oss om. De som protesterar mest högljutt skulle inte säga nej till vindkraft på deras egen mark då det ger intäkter till deras egna konton i form av markarrenden. Risudden/Vitsaniemi som är mest aktiva i denna motståndsrörelse lever gott på frikraft, de har delvis gratis och delvis mycket billig el och ingen nätavgift, pga av att de sålt fallhöjden i Vuonentoforsen i Risudden. De protesterar inte över denna frikraft trots att jordabalken säger att ingen ersättning utgår för icke byggda kraftverk, inga kraftverk är byggda i Torneälv. Dessa protester mot vindkraftverk på den finska sidan anser jag att Naturvårdsverket skall lämna utan hänsyn. Jag har full förståelse för att våra finska grannkommuner upplåter sin mark mot en förhållandevis hög ersättning, detsamma skulle jag personligen göra om jag fick erbjudande om detta på min egen mark.

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

2.9 Åsikt 29

Som boende i Hedenäset protesterar jag å det kraftigaste mot etableringen av vindkraftsparken i Reväsvaara. Jag kan inte förstå hur man kan komma på tanken att etablera en så storskalig anläggning i anslutning till Torneälven som klarat sig undan vattenreglering och annan skövling och som idag är en av de sista orörda älvdalarna i världen. Ett kulturområde som saknar motstycke riskerar att spolieras av denna etablering. Dessutom så drabbar denna etablering främst den svenska sidan av älvdalen. Tyvärr är skadan delvis redan skedd med anläggningar längre nedströms men nu är det dags att säga stopp.

En exploatering, eller ett övergrepp av den här magnituden på ett gammalt kulturområde som det är frågan om här, kommer att för lång tid framåt försämra, inte bara livsmiljön på den svenska sidan, utan också samverkansklimatet mellan svenska och finska sidan av Tornedalen. Ett samverkansklimat som redan utsatts för prövning under den rådande pandemin.

Etableringen får inte komma till stånd. Den skulle avsevärt försämra livskvaliteten och förutsättningarna för både boende och turistnäring i vårt område.

Argumenten mot Reväsvara och andra vindkraftparker är oändligt många.

För finns bara ett argument, ekonomisk vinning för ett fåtal.

Undertecknad är en man med framtiden bakom sig men jag hade hoppats och trott att vår generation sent omsider tar vårt ansvar för den jord vi skall lämna över till kommande generationer.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Vindkraftverk kan byggas nära bebyggelsen utan att de nödvändigtvis stör de boende, minskar fastigheternas värde eller försämrar områdets attraktionskraft. Områdena i närheten av vindkraftverken kan även efter att kraftverken byggts fortsättningsvis användas för rekreation, friluftsliv och naturturism. Reväsvaara planområde ligger i älv dalen på ett område där mänsklig verksamhet har varit etablerad sedan länge.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Projektets inverkan på klimatet är betydande och positiv. Projektet innebär utsläppsminskningar motsvarande cirka 205–328 % av Ylitornios utsläpp.

2.10 Åsikt 30

Jag är uppväxten mitt emot den planerade vindkraftsparken i Risudden, jag bor för närvarande i Boden och jobbar som yrkesofficer. I Risudden har jag fortfarande min familj och jag är där med min dotter mer än 15 veckor per år samt helger, beroende på hur mycket ledigt jag har från mitt fasta arbete i försvarsmakten. Den tystnaden och mörker som finns i Tornedalen behöver jag för att återhämta mig.

I år har jag även med en bardomskamrat startat företag för att tillverka och sälja grillkol. Vi har investerat åtskilliga 100 000-tals kronor från eget kapital för att kunna starta igång, vi är redan i

produktionsfas fast vi ej hade räknat med detta, våran försäljningside är att det ska vara lokalproducerad från den oförstörda Tornedalen, det är som hela försäljningsiden.

En industriell etablering som den planerade vindkraftsparken Reväsvaara passar inte in i den tornedalska landskapsbilden som präglas av urgammal bebyggelse i randbyar och ett kulturlandskap som ligger inom riksintresse och Natura2000.

Jag tror nog själva ni kan räkna ut att varken jag av personliga skäl eller företagskäl ej vill ha dessa vindkraftverk såpass nära mig som de kommer att hamna.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

2.11 Åsikt 31

Som ägare av Vitsaniemi Gård, natur- och jaktturismföretaget i Risudden, belägen några kilometer från den planerade vindkraftsparken Reväsvaara mittemot byn Luppio, vill vi härmed uttrycka vårt starka missnöje och opponerar oss emot uppförandet av den nämnda vindkraftsparken.

Vår familj flyttade till byn Risudden 1989 från en storstad. Vi kom snart att upptäcka möjligheterna att bedriva turistisk verksamhet. Det som säljer mest här på landsbygden är tystnaden och vintermörkret men även naturvandringar och sommarens ljusa nätter. På hösten säljer vi jaktresor där boende och annan service på gården ingår. Det mest värdefulla vi har att erbjuda de utländska och även svenska turisterna är den tysta och rena miljön, mörkret och norrsken på vintern och hösten samt ett gammalt kulturlandskap med öppen vy mot Torneälv och de finska byarna mittemot.

Vår familj har satsat miljoner på att skapa en plats där både vi och våra besökare trivs. Nu hotas allt detta av etableringen av Reväsvaara vindkraftspark. Då kommer vi att ha blinkande lampor och fullt synliga torn rakt norr om vår gård. Om vindkraftsparken Karhakkamaa i Ylitornio kommun byggs också så kommer vi att ha ytterligare ett brutalt industriellt intrång i öster bara två kilometer från vår gård. När över 300 meter höga torn står så nära kommer de att tillsammans med Reväsvaara och den redan byggda vindkraftsparken mitt emot Korpikylä (alltså tre olika vindkraftsparker) utgöra ett hinder, eventuellt ett totalstopp, för vår turistiska verksamhet samt försämra vår egen livsmiljö. Inte nog med dessa tre vindkraftsparker, vi får dessutom en stor del av skogen förstörd på grund av en ny 400 kV elledning som ansluts till den ena av de planerade vindkraftparkerna och dras över Torneälv alldeles i närheten av vårt hus, den planeras att byggas över vår bastubyggnad och uthyrningsstuga. Vi skulle ha blinkande lampor, massvis med höga torn samt bli utsatta för infraljud från norr till söder, halva horisonten. Vilken människa skulle vilja bo på en gård där man har en utsikt av industriell karaktär vart man än tittar, höga torn, störande röda lampor och surrande ljud från rotorbladen och 400 kV elledning med sina magnetfält runt hörnet dygnet runt?

En industriell etablering som den planerade vindkraftsparken Reväsvaara passar inte in i den tornedalska landskapsbilden som präglas av urgammal bebyggelse i randbyar och ett kulturlandskap som ligger inom riksintresse och Natura2000.

Bygget kommer att orsaka miljöförstörrelse och resursanvändande (bl.a 550 m³ betong per fundament, en normal betongbil tar 6 m³, det blir 92 bilar per fundament, 10 verk ger 920 bilturer osv, tonvis med armering, stål och järn, anläggning av vägar och servicebyggnader, avverkning av skogen där allt ska stå) som inte är i proportion med den lilla mängd icke planerbar energi som varje verk ger.

Med anledning av ovanstående vill vi med kraft protestera emot byggandet av Reväsvaara vindkraftpark.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

I delgeneralplanen som nu utarbetas anvisas inga nya kraftledningsförbindelser. Det planeras att vindkraftverken ska kopplas med jordkablar till den befintliga 110 kV kraftledning som löper genom sydvästra delen av planområdet.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Projektets inverkan på klimatet är betydande och positiv. Projektet innebär utsläppsminskningar motsvarande cirka 205–328 % av Ylitornios utsläpp.

Området där markanvändningen ändras utgör cirka 27 hektar eller cirka 2,6 % av planområdet.

2.12 Åsikt 32–35

I åsikterna 32, 33, 34 och 35 framfördes följande synpunkter.

Tornedalen på båda sidor om älven utsätts för en hård exploatering vid vindkraftsetablering på finska sidan så nära gränsälven. En vindkraftspark placeras mitt i ett kulturkänsligt område där bebyggelsen beskrivs som radbyar, enligt gammalt mönster med husen mot älven.

En vindkraftspark blir ett storskaligt industriellt inslag i en miljö som fått behålla sin ålderdomliga karaktär ända in på 2020 talet.

- Landskapsbilden förfulas och förstörs. Den öppna och inbjudande landskapsbilden över Torneälv försvinner för lång tid framöver.

- Fastighetspriserna kommer att påverkas negativt. Vem vill investera i ett boende i Tornedalen med extremt stora vindkraftverk snurrande framför sig?

- En vindkraftspark saboterar attraktionskraften för den växande besöksnäringen i Tornedalen. Gjorda investeringar och pågående investeringar påverkas negativt.

- Ett målmedvetet arbete bedrivs inom turismnäring och byautveckling. Vi har inflyttning till flera byar och turistföretagen har under tid mött och svarat på efterfrågan att besöka Tornedalen. Ljud och ljuströtta människor i ett trångt Europa söker sig till vår vackra natur.

Besöksnäringen bygger sin ekonomi på att verka i en tyst och oförstörd miljö vilket Reväsvaara vindkraftspark motverkar.

Blinkande högintensiva flyghinderljus kan ingen freda sig emot inte heller det buller, skugga och andra olägenheter som vindkraftverken medför. Livsbetingelserna för boende i Tornedalen förändras totalt. Det är känt att infraljud och lågfrekvent buller påverkar människor negativt.

Planerade vindkraftverken är extremt stora vilket medför även ökat buller/infraljud, på längre avstånd.

Jag emotsätter mig vindkraft på Reväsvaara och alla andra platser i Tornedalen. Skälen är följande:

All etablering av vindkraft på finska sidan vid riksgränsen påverkar negativt bebyggelsen i svenska Tornedalen. Den svenska sidan får inga som helst fördelar av vindkraften som etableras vid gränsen, endast nackdelar i form av höga vindkraftstorn med blinkande ljus. Landskapsbilden förfulas och förstörs. Den öppna och inbjudande landskapsbilden över Torneälv försvinner för lång tid framöver.

När tornen är etablerade i en dalgång förstör dessa landskapet på många totals kilometer. Detta är väl synligt från Bäckeästa och Risudden när man ser tornen som står mitt emot Korpikylä. Detta på avstånd av 17 km.

Landskap är enligt definitionen i Esbo fördraget det samma som miljö. Detta betyder att landskapsförstörelse är det samma som naturförstörelse. Svenska Tornedalen är ett Natura 2000 område och all etablering av strandnära bebyggelse i Tornedalen kräver speciella tillstånd för att inte störa naturen.

Etablering av stora industriparker på både syn och höravstånd från Sverige är ett slag i magen på alla som bor på svensk sida.

Tornedalen står inför stora etableringar av turistisk verksamhet, bland annat Luppioberget och Konsthall Tornedalen. Etableringen slår hårt mot dessa verksamheter. Tornedalens framtid är beroende av inflyttning. Industriella vindkraftsparker som Reväsvaara motverkar inflyttning. Ingen vill bo granne med en vindkraftspark. Om vindkraft hade haft så små biverkningar, skulle all finsk vindkraft ha etablerats vid finska kusten där det blåser mest. Detta enligt Finsk vindatlas.

Minskad inflyttning på grund av vindkraft, sänker också markvärdena på tomter och hus och en konstaterad värdeminskning kommer att faktureras Ylitornio kommun.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen. Planen

bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha en väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

2.13 Åsikt 36

Med anledning av de planerade byggerna av ytterligare vindkraftparker i Reväsvaara och även Karhakkamaa på finska sidan mitt framför vår gård i Risudden vill jag härmed uttrycka mitt starka missnöje och protest. Då det redan har byggts vindkraftparker i närheten på den finska sidan kommer ytterligare verk som en käftsmäll med 7 gånger fler och dubbelt så höga verk. Hela himlen kommer lysa upp med blinkande ljus och surrande ljud åt vilket håll vi än ser, att då som turistentreprenör bedriva någon verksamhet kommer bli en omöjlighet.

Jag och min familj har levt våra liv på andra håll i landet i snart 20 år och har efter årtal av planering flyttat hem till Tornedalen igen, med en förhoppning om att kunna leva av den ständigt ökande besöksnäringen. Att då få vindkraftverk som kuliss längs hela horisonten till det annars så orörda närområdet kommer spräcka många av Tornedalens invånares drömmar om ett liv utanför arbetsförmedlingens "trygga" famn. Turistnäringens omsättning 2019 översteg 7 Miljarder kr i Swedish Lapland, en otroligt viktig näring för alla som bor här. Vindkraftparkerna kommer inte generera en bråkdel av den summan även om hela Svenska och finska lappland täcks av vindkraftverk, det skapar få om ens några jobb på dom orter kraftverken ställs upp.

Tornedalen är känt för sin vackra dalgång, med bebyggelse längs älven och med älven som en sammanlänkande nerv för hela området för båda sidor av gränsen. Redan 1961 fattades ett beslut om att skydda Torne älv från utbyggnad av vattenkraftverk, ett viktigt beslut som räddade

området från exploatering. Nu hotas vi återigen av en liknande exploatering som kommer skada området än mer, med större ekonomiska förluster för dom boende i området än vad en vattenkraftsutbyggnad skulle ge.

Att verka för en hållbar energiproduktion är dom flesta överens om, vad som kan kallas hållbart finns det däremot många definitioner av. Hållbarhet måste enligt mig också inkludera påverkan på människors välbefinnande och inte bara avsaknad av fossila drivmedel i just elproduktionen. Med dessa gigantiska kraftverk mitt i vår "front yard" kan det inte kallas för hållbart om människors vardag förändras till det sämre med ett konstant blinkande, lågfrekvent buller och reflektioner från rotorblad. Att dessutom se sina framtida intäkter försvinna och möjlighet till rekreation försämrats slår sönder det som kan kallas hållbart av en sådan etablering.

Etablering av vindkraftverk kommer ingen till nytta på landsbygden, det finns inga fördelar att placera dom här. Att producera el hundra mil från där elen konsumeras är ett håån mot landsbygdens invånare, att dessutom göra det i ett känsligt Natura2000 område med turismen som basnäring är att förstöra området för generationer framöver. Om vindkraftverken inte hade någon stor påverkan på boende i närområdet skulle vindkraftverken byggas i direkt anslutning till våra städer med minskade behov att transportera elen genom jättelika kraftledningar genom våra skogar.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Ett genomförande av planen bedöms inte orsaka betydande påverkan av buller eller rörliga skuggor vid någon bostad.

2.14 Åsikt 37

Just nu pågår en hård exploatering av Tornedalen i form av vindkraftverks-etableringar på den finska sidan i Tornedalen, mycket nära den svenska gränsen. Jag bor på den Svenska sidan och kommer att vara en av dem som får, inte bara en vk-park utan flera, rakt i ansiktet och in i mitt kök, mitt vardagsliv och mitt yrkesliv som turistentreprenör.

Jag har efter nästan 20 år boende i Göteborg och Stockholm tagit med min familj tillbaka till min hemgård i Tornedalen för att bland annat etablera en turistverksamhet. Vi har flyttat hit av flera anledningar; det är vackert, fritt från buller och oljud och här kan vi skapa något eget och unikt i form av småskalig high end-verksamhet som har en vy över en orörd dalgång.

Det är inte bara min familjs företag, utan flertalet som satsar många miljoner på att etablera och leva på verksamheter som säljer den unika landskapsbilden, tystnaden och mörkret som finns här. Med en etablering av Resävaara och även Karhakkamaa kommer det att försvinna över en oöverskådlig tid framöver och sabotera för alla dessa verksamheter!

Turistnäringen i Swedish Lapland (som vi tillhör) omsatte under 2019 över 7 miljarder kronor. Det är en av regionens viktigaste basnäringar! Det är besöksnäringen som får vår landsbygd att leva, skapa fler jobb och bättre service till invånarna. Det gör att fler vill stanna – eller komma tillbaka! Det är inte vindkraftsparkerna som kommer att skapa jobb för oss. Den kompetensen finns oftast i utlandet och servicepersonalen kör fly in-fly out. Det är så det funkar på andra ställen och det finns inget som säger att det skulle vara annorlunda i dessa fall.

Besökare kommer inte att komma till oss i Tornedalen för att uppleva stora snurrande verk som är lika höga som Eiffeltornet, se hundratals blinkande ljus och höra swishande ljud dygnet runt. För det är det som de kommer att få se då verken är placerade i dalgången.

Tornedalen räknas som ett kulturkänsligt område där byarna och husen är placerade längst med älven. Ofta med fönster mot älven för att hålla koll på vad som sker på älven.

I dagsläget ser vi tydligt de vindkraftverk mitt emot svenska Korpikylä. Speciellt när det är mörkt. De är endast 8 till antalet och 140 meter höga, trots det så syns de på nästan 20 km håll då dalgången är lång! Det är fruktansvärt att man planerar så många fler parker i dalgången där kvv dessutom är mer än dubbelt så höga och extremt många fler.

Tornedalen är ett Natura2000 område - ett område som ska ge extra skydd åt arter och habitat. På Naturvårdsverket hemsida kan man läsa att "Målet med Art- och habitatdirektivet är att främja att den biologiska mångfalden bibehålls, genom bevarande och förbättring av naturmiljön... Dessa områden innehåller arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. De åtgärder som är nödvändiga för att målsättningen ska kunna uppnås bör genomföras inom vart och ett av de utsedda områdena." Människan räknas också till en art. Det är att ta i beaktande när man beslutar sig för att förändra livet för dem genom dessa etableringar.

Det finns många fler anledningar till varför vindkraftparken(erna) inte bör placeras så nära den svenska gränsen. Förutom de rapporter om hälsorisker för boende i närmiljön och miljökador och att vindkraft faktiskt är osäkra elproducenter så finns det ett problem med att de i vår närmiljö ska;

- Förstöra en landskapsbild för lång tid framöver,
- Fastighetspriserna kommer att försämras ytterligare
- Utflyttningen kommer att öka ytterligare

Är det så här man ska göra för att få hela landet att leva? Förstöra den närmiljö som folk försöker leva på? Om vindkraft hade haft mindre biverkningar, skulle all finsk vindkraft ha etablerats vid finska kusten där det blåser mest. Detta enligt Finsk vindatlas.

Att etablera stora vindkraftparker i detta område är helt fel och jag motsätter mig starkt en etablering av vindkraft på Resävaara och alla andra platser i Tornedalen.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha en väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

2.15 Åsikt 38

Befolkningen på svenska sidan av Torneälven påverkas betydligt av planerade vindkraftparker. Enkätundersökningen som refereras i Miljökonsekvensbeskrivningen från 2015, kan ej användas som underlag för att visa till svenskarnas inställning till vindkraft vid Reväsvaara. Om referatet inte är rent ljus (vi har inte klarat att finna någon som kommer ihåg denna enkät, och vindkraftsbolaget kan inte förklara till vilka enkäten är skickad, eller visa hur den såg ut), så är det i alla fall väldigt missvisande mot dagens inställning mot planerade vindkraftsutbyggnad i Tornedalen. Då vi hösten 2020, förde dialog med befolkningen angående etableringen av Karhakkamaa vindkraftpark, gick byaföreningen i Risudden, från dörr till dörr på de flesta hus i Hedenäset, Bäckeästa och Risudden, totalt ca 120 hushåll. Inställningen hos den svenska

befolkningen i Hedenäset och Bäckesta var att 80 % av befolkningen var emot utbyggnad av vindkraftspark, 15 % hade ingen uppfattning, och endast 5 % var uttalat positiva för utbyggnad av Karhakkamaa. I Risudden, som skulle ligga närmast vindkraftverket, var det närmast totalt motstånd, det vill säga 96 % motstånd mot utbyggnad av vindkraftspark. Att det är ett massivt motstånd, kan bekräftas av ELY som mottog ett uppseende väckande stort antal skrivelser och protester, dels genom Naturvårdsverket, men även direkt från Torneå stad gällande Karhakkamaa.

Varför är vi då så negativa och inte vill ha vindkraftspark i Tornedalen och Reväsvaara?

1. Tornedalen är ett område som i Sverige är klassat som riksintresse. Att som Reväsvaaras landskapsarkitekt, påstå att vindkraftens påverkan på landskapsbilden är liten från 5 km avstånd blir ett partiskt inlägg. Alla som har åkt förbi Bäckesta på väg söderut, kan inte undgå att se hur nuvarande 8 vindkraftverk vid 16-17 km fågelavstånd vid klart väder påtagligt stör och förstör landskapsbilden. Eftersom man ser längs med älven, så blockerar dessa vindkraftverk en mycket stor del av utsikten och landskapsbilden. Dessa verk är svåra att visuellt undvika när man närmar sig verken, från Kukkola i söder, till Hedenäset i norr. Åtta vindkraftverk förstör landskapsbilden på svenska sidan över en sträcka av totalt 35 km. När man då påstår att vindkraftverk på ett avstånd av mer än 5 km inte stör landskapsbilden, så verkar det som att man inte har varit i terrängen för att se med egna ögon. Projektets egna projektionskartor och fotomontage visar själva på ett stort ingrepp i landskapsbilden på den svenska sidan.

2. Turism. Den största delen av nya jobb efter älven i Övertorneå kommun, är baserade på turism. Utbyggnaden av Luppioberget är en stor händelse, som även kommer att dra med sig lokala arbetstillfällen då det krävs entreprenörer för att sälja olika upplevelsepaket, under alla årstider. Vi har just nu till Risudden, samt andra Tornedalsbyar, inflyttning av personer som kommer att livnära sig på turistisk verksamhet. Reväsvaara industriella vindkraftspark riskerar att påtagligt förstöra möjligheterna för detta projekts överlevnad. Europeiska turister vill se Norrsken, inte blinkande lampor.

3. En annan del som sker i Risudden, är byggandet av Konsthall Tornedalen vilken är en stor satsning på konst och turism kopplat till konsten. Satsningen är uppskattad till 50 miljoner och är i slutskedet av sin finansiering. Det bedrivs redan i dag i Risudden högkvalitativ turism genom Arthotel Tornedalen och Vitsaniemi Gård, där folk från hela världen njuter av sin upplevelse i Tornedalen under alla fyra årstider. Man säljer tystnad, mörker, och upplevelser i naturskön miljö. Marknaden är växande, men blir förstörd av en industriell vindkraftspark i blickfånget utöver Torneälv. Det är många lokalt boende som har anställning i företaget och lever av turismen.

4. Svenska Tornedalen är beroende av inflyttning vilket vi noterat har skett den sista tiden av flera barnfamiljer. Genom Corona pandemin, har vi noterat ett ökat intresse av att kunna arbeta på distans och bosätta sig i Tornedalen. Genom att förstöra naturen på finska sidan, blir även svenska sidan mindre attraktivt att bo i. Samtidigt sänker man värdet på Svenska fastigheter då vindkraftverken hamnar i deras närhet.

5. Svenska Tornedalen är ett Natura 2000 området vilket innebär att det är ett riksintresse för naturvård och friluftsliv. Detta begränsar svenskar i att använda sin strandnära mark för bland annat byggnation utan speciella tillstånd. Det blir därför hänsynslöst om då grannlandet bygger vindkraft som blir direkt störande för de vid älven.

Utredningarna som är gjorda, visar att man inte satt sig in i den svenska sidans förhållanden. Aldrig skulle vi i Sverige kalla Jyväskylä för Spannmålsbyn, men genom att i de finska utredningarna kalla Ylitornio för Övertorneå får man en text där man, om man inte är insatt i de lokala förhållandena, läser att Övertorneå kommun vill etablera vindkraft. Svenska Övertorneå kommun och dess medborgare vill inte etablera vindkraft vid sin riksgrens.

Den finska vindkraftsutbyggnaden verkar inte på något sätt vara samordnad. Planerade vindkraftparker i Karhakkamaa och Reväsvaara riskerar att förstöra landskapsbilden i en omfattande del av Torneälvdal. En sträcka på 55 km med svensk natur av riksintresse, Natura

2000 område, samt ett enligt FN klassat värdsarv - nämligen Struves meridianbåge riskerar att förstöras. (55 km enligt REVÄSVAARAN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVA NÄKEMÄÄLUEANALYYSI).

BEMÖTANDE:

Invånarenkäten i samband med MKB gjordes enligt samma principer på både finska och svenska sidan. I Finland sändes invånarenkäten till alla fast boende och fritidsboende hushåll inom 0–3 kilometers avstånd från vindkraftverken och genom sampling till ungefär vart tredje fast boende och fritidsboende hushåll inom cirka 3–10 kilometers avstånd. Dessutom sändes enkäten i Sverige genom slumpmässigt urval till cirka vart tredje fast boende hushåll inom 3–10 kilometers avstånd från vindkraftverken. Sveriges lagstiftning hindrade sändning av enkäterna till dem som äger fritidsbostäder. Sättet att genomföra invånarenkäten samt frågor har beskrivits närmare i MKB-beskrivningen (kapitel 4.12).

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Vindkraftsutbyggnad påverkar alltid landskapet. Vindkraftverken orsakar dock inte automatiskt påtagliga negativa konsekvenser för landskapet, även om den visuella förändringen kan vara stor. I samband med planläggningen har man sett till att den planerade utbyggnaden av vindkraft och annan markanvändning lämpar sig för landskapet och miljön. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha en

väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

Kommunen Ylitornio på finska sidan har officiellt det svenska namnet Övertorneå. För klarhets skull uppdateras den svenska planbeskrivningen så att Ylitornio kommuns svenska namn inte används i beskrivningen.

Planens konsekvenser för Struves kedja har bedömts i en separat HIA-utredning (Heritage Impact Assessment). I HIA-utredningen har det bedömts att byggandet av vindkraftsparken inte påverkar de särdrag och värden som utgör grund för Struves kedjas betydelse som Unescos världsarvsobjekt. Byggandet av vindkraftsparken påverkar däremot triangelmätningsskedjans landskap så att landskapet blir mera tekniskt och siktlinjerna mellan punkterna inte kan urskiljas lika tydligt som förut. Vindkraftverken påverkar också utsiktlinjerna i siktlinjernas riktning, då de ligger i närheten av siktlinjerna. Förändringarna är dock inte så betydande att de skulle äventyra objektets helgjutenhet. Möjligheterna att uppfatta de visuella förhållandena mellan de olika mätpunkterna försvagas och upplevelsen av världsarvsobjektets landskap förändras. Världsarvsobjektets särskilda universella värden går dock inte förlorade till följd av vindkraftsbyggandet, och vindkraftsprojektet förändrar inte världsarvsobjektets karaktär eller dess kontext helt. Vindkraftsprojektet påverkar inte den vetenskapliga eller tekniska betydelsen av Struves kedja, då konsekvenserna berör områdets landskap och omgivning.

2.16 Åsikt 39

Vi som bor i Tornedalen har förmånen att leva i en unik bygd: älven strömmar fritt och bebyggelsen är särpräglad med sina strandbyar längs stränderna. Naturen är både kärv och generös på samma gång. På andra sidan älven har vi ett broderfolk som delar vår kärlek och omsorg om Tornedalen.

I Tornedalen har vi idag en växande besöksnäring som sysselsätter fler och fler. Detta i en värld som blir än mer trång och utbyggd. På vår planet är det ont om ställen som är tysta, där laxen får simma fritt i älven och oaser som fyller dig med lugn och ro. Den utveckling som vi har sett inom besöksnäringen hittills är bara början på det som kommer.

Nu hotas vår unika bygd av ett nytt övergrepp. Flera hundra meter höga vindkraftverk ska byggas rakt framför våra köksfönster. För att göra övergreppet fullständigt ska vi på nätterna få glädjas över de blinkande lamporna. Om vi hade velat ha Las Vegas-stämning, ja då hade vi flyttat till Las Vegas.

Som bonus får de som bor i Ylitornio dessutom ett konstant bakgrundsljud. Med erfarenheter från vindkraftverken på Kieksiäisvaara vet vi att vid vissa vindar och väderlekar kommer inte traktorägarna att kunna höra om motorn är igång eller inte. När våra huspriser i Sverige dyker, kommer fastighetsmarknaden i Ylitornio att kollapsa.

Vi motsätter oss vindkraften på Reväsvaara av följande skäl:

- Vindkraftverken kommer att vara väldigt synliga för oss i Risudden-Vitsaniemi
- Vi förstör en unik 1 000-årig kulturbygd
- Vi slår undan fötterna för besöksnäringen på båda sidor av älven
- Priserna för drabbade fastigheter kommer att sjunka

Vi förstår att världen behöver energi och att vindkraft är ett av de framtida energislagen vi ska använda. Men när vi nu bor i en glesbygd med enorma arealer att välja på: varför måste vi prompt förstöra en snart 1 000-årig kulturbygd och bygga vindkraftverken i hjärtat av Tornedalen?

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Vindkraftsutbyggnad påverkar alltid landskapet. Vindkraftverken orsakar dock inte automatiskt påtagliga negativa konsekvenser för landskapet, även om den visuella förändringen kan vara stor. I samband med planläggningen har man sett till att den planerade utbyggnaden av vindkraft och annan markanvändning lämpar sig för landskapet och miljön. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

Ett genomförande av planen bedöms inte orsaka betydande påverkan av buller eller rörliga skuggor vid någon fritidsbostad eller något bostadshus.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha en väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

2.17 Åsikt 40

Luppio intresseförening (byaförening) är emot placeringen av vindkraftsparken.

Vi vill ge följande synpunkter

Förändrad landskapsbild

De visuella konsekvenserna sedda från svensk sida kommer att vara mycket betydande för landskapets natur och kvalitet. Vindkraftsparkens placering kommer att ge mycket negativa konsekvenser för människors levnadsvillkor och trivsel för de boende i Luppio och byarna norr och söder om Luppio. Vindkraftverket kommer väldigt nära Torne älv, ca 4 km och Luppio by är rakt på motsatt sida. På bildkollaget nr 9 ser man tydligt hur vindkraftverket som blir 225 meter höga kommer att synas från byn Luppio. Den kommer att helt förstöra landskapsbilden sett från den svenska sidan. Bildkollaget nr 8 är tagna från Luppioberget där en stor turistanläggning för ca 50 miljoner nu byggs. Bilderna från berget ger inte en rättvis bild eftersom anläggningen som byggs kommer betydligt högre än stället bilderna är tagna ifrån. Bilderna i kollagen ger heller inte en sann bild av verkligheten. Flera bilder är tagna där dimman ligger framför vindkraftverket. Om bilderna tagits i klart väder hade man sett ännu tydligare hur landskapsbilden förändras negativt.

Bristfällig miljökonsekvensbeskrivning.

Miljökonsekvensbeskrivningen som är gjord 2015 anser vi är bristfällig. Den tar väldigt lite hänsyn till de negativa konsekvenserna från svensk sida. Dessutom är den sex år gammal och mycket har hänt sedan dess. Till exempel bygger en entreprenör i år ett anläggning med 40 stugor, restaurang och andra byggnader på Luppioberget. Turisterna som kommer vill bland annat se norrsken. Om vindkraftsparken byggs kommer turisterna istället att se vindsnurror med blinkande starka lampor. Vem vill köpa sådan utsikt? En enkät är gjord 2014/15 men ingen av de tillfrågade byborna i Luppio känner igen att de svarat på någon enkät om en vindkraftpark på Reväsvaara.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Vindkraftsutbyggnad påverkar alltid landskapet. Vindkraftverket orsakar dock inte nödvändigtvis påtagliga negativa konsekvenser för landskapet, även om den visuella förändringen kan bli stor. I samband med planläggningen har man sett till att den planerade utbyggnaden av vindkraft och annan markanvändning lämpar sig för landskapet och miljön. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

De foton som använts som bas för fotomontagen har tagits vid olika årstider och tider på dygnet och vid olika väder- och belysningsförhållanden. Fotona har tagits av olika experter när de har rört sig i terrängen och med olika typer av kameror. Det finns skillnader mellan kamerorna och deras objektiv, vilket påverkar fotografierna. I bildtexten i anslutning till varje fotomontage anges uppgifter om basfotots kinomotsvarighet. Då väder- och belysningsförhållandena är olika ger fotomontagen en mera omfattande bild av vindkraftverkens visuella påverkan än om fotona hade tagits vid en enda årstid eller en enda tid på dygnet.

Kontaktmyndigheten har gett sitt utlåtande om MKB-beskrivningen 2015. MKB-förfarandets konsekvensbedömning kompletterades i samband med planläggningen 2015–2023.

Invånarenkäten i samband med MKB gjordes enligt samma principer på både finska och svenska sidan. Invånarenkäten sändes i Finland till alla fast boende och fritidsboende hushåll inom 0–3 kilometers avstånd från vindkraftverket och genom sampling till ungefär vart tredje fast boende och fritidsboende hushåll inom cirka 3–10 kilometers avstånd. Dessutom sändes enkäten till Sverige genom slumpmässigt urval till cirka vart tredje fast boende hushåll inom 3–10 kilometers avstånd från vindkraftverket. Sveriges lagstiftning hindrade sändning av enkäterna

till dem som äger fritidsbostäder. Sättet att genomföra invånarenkäten har beskrivits närmare i MKB-beskrivningen (kapitel 4.12.1).

2.18 Åsikt 41

Följande yttrande sammanfattar den stora oro vi som boende på svenska sidan om Reväsvaara och vill påtala och lägga fram hos Naturvårdsverket.

Vi emotsätter oss vindkraft på Reväsvaara och alla andra platser i Tornedalen.

Skälen är följande:

All etablering av vindkraft på finska sidan vid riksgränsen påverkar negativt bebyggelsen i svenska Tornedalen. Den svenska sidan får inga som helst fördelar av vindkraften som etableras vid gränsen, endast nackdelar i form av höga vindkraftstorn med blinkande ljus. Landskapsbilden förfulas och förstörs. Den öppna och inbjudande landskapsbilden över Torneälv försvinner för lång tid framöver.

När tornen är etablerade i en dalgång förstör dessa landskapet på många tiotals kilometer. Detta är väl synligt från Bäckeästa och Risudden när man ser tornen som står mitt emot Korpikylä. Detta på avstånd av 17 km. Landskap är enligt definitionen i Esbo fördraget det samma som miljö. Detta betyder att landskapsförstöring är det samma som naturförstörelse.

Svenska Tornedalen är ett Natura2000 område och all etablering av strandnära bebyggelse i Tornedalen kräver speciella tillstånd för att inte störa naturen. Etablering av stora industriparkar på både syn och höravstånd från Sverige är ett slag i magen på alla som bor på svensk sida.

Tornedalen står inför stora etableringar av turistisk verksamhet, bland annat Luppioberget och Konsthall Tornedalen. Etableringen slår hårt mot dessa verksamheter. Tornedalens framtid är beroende av inflyttning. Industriella vindkraftsparker som Reväsvaara motverkar inflyttning. Ingen vill bo granne med en vindkraftspark. Om vindkraft hade haft så små biverkningar, skulle all finsk vindkraft ha etablerats vid finska kusten där det blåser mest. Detta enligt finsk vindatlas.

Minskad inflyttning på grund av vindkraft, sänker också markvärdena på tomter och hus och en konstaterad värdeminskning kan komma att faktureras Ylitornio kommun.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Vindkraftsutbyggnad påverkar alltid landskapet. Vindkraftverken orsakar dock inte automatiskt påtagliga negativa konsekvenser för landskapet, även om den visuella förändringen kan vara stor. I samband med planläggningen har man sett till att den planerade utbyggnaden av vindkraft och annan markanvändning lämpar sig för landskapet och miljön. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget ödemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge.

I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av

många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.

Ett genomförande av planen bedöms inte orsaka betydande påverkan av buller eller rörliga skuggor vid någon fritidsbostad eller något bostadshus.

Det har gjorts undersökningar av vindkraftverkens inverkan på fastigheternas värde i olika länder. Undersökningarna har inte påvisat att vindkraften skulle ha en väsentlig inverkan på fastigheternas försäljningspriser – prisnivån förklaras av flera andra faktorer.

2.19 Åsikt 42

Här kommer ett tyckande ang den planerade vindkraftsparken i repisvaara mittemot min by Luppio i Övertorneå kommun.

Som kommun o har vi kämpat länge för att med näbbar o klor försöka vända den negativa befolkningsutvecklingen i vår by samt i hela kommunen. Vår landsända ligger ju inte helt så tillgängligt till o tycks därmed inte vara något man beaktar. För ett år sedan, som en gåva ovanfrån, tändes en gnista o människorna i byn började få den nedgrävda livslusten o inspirationen tillbaka igen. Ett hopp hade tänds för att det kanske ändå kommer att finnas möjlighet att verka o bo här även i framtiden. Kanske kommer nu förhoppningsvis barnfamiljer vilja sätta ner sina bopålar i vår vackra by o känna att denna plats är ett tryggt o bra ställe för barn att växa upp i samt att även kunna bli gammal o dö. Det som händer nu i vår by med exploateringen av vårt berg, LUPPIO berget, är en av de fantastiska saker som händer som får oss alla att känna framtidstro o hopp. Förstås är hela idén avhängig av att vår omkringliggande miljö är intakt. Vi saluför vår Natur Vyerna Tystnaden o Djurlivet det är ju det som det hela går ut på. Att sedan nu få läsa om att vårt grannland på ett avundsjukt manér planerar att bygga upp en vindkraftpark mitt emot vår by, känns ju helt absurt. På ett ögonblick tappar man fotfästet helt. Tornedalens dalgång har sällan eller aldrig heller någon direkt vind eller blåst att tala om. Jag hoppas o önskar att detta inlägg räcker för att förhindra att ett stort mistag sker. Man sparkar inte på ett folk som redan ligger.

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

2.20 Åsikt 43

Härmed protesterar vi mot att det anläggs vindkrafts park i Reväsvaara pga. stor miljöpåverkan för Riksintressant område enligt gamla miljöplaner (1974 ?).

Det måste bli stopp för storsamhällets kolonialpolitik där utarmning av Tornedalen fortsätter. Vi är less på att våra begåvade ungdomar till för stor del bara stärker Stockholm / Helsinki. Vi måste få behålla större antal för att utarmningen kan stoppas. Läs Haparandabladet av 27 augusti.

Misshandlandet av Norrbotten måste upphöra. Det borde räcka med alla miljarder som sänds till Er i form av malmer, skog, vattenkraft, ungdomar.

BEMÖTANDE:

Antecknas för kännedom.

2.21 Åsikt 44

Yttrande Reväsvaara vindkraftspark

- Besöks- och upplevelsenäringsföretagen Arthotel Tornedalen och Konsthall Tornedalen opponerar sig emot uppförandet av vindkraftsparken i Reväsvaara.

- Reväsvaara vindkraftspark gör ett brutalt industriellt intrång i ett naturskönt och kulturkänsligt område och blir ett förödande hinder i fortsatt utveckling av besöksnäringen i gränsbygden Sverige Finland.

- Reväsvaara vindkraftspark tar ifrån oss det mest värdefulla vi har att erbjuda människor som reser över hela jordklotet för att uppleva - vår orörda och rena miljö där norrsken och midnattssol är en världsattraktion. Vårt arktiska landskap är unikt med dess opåverkade och uråldriga landskapsbild där blånande berg bildar fond till sagolika naturupplevelser.

År 2009 köpte jag en skogsfastighet i byn Vitsaniemi mitt emot Pekkanpää. Detta förvärv utvecklades till miljoninvesteringar inom besöksnäringen.

Arthotel Tornedalen och Konsthall Tornedalen.

En total investering på runt 70 miljoner SEK i gränsområdets unika arktiska natur.

Den vackra platsen med öppen vy mot Torneälv och österut mot Finland var avgörande för mina investeringar och blev startskottet till en kulturdestination med konsthall och hotell som grundläggande delar. Investeringarna har sin upprinnelse i den vackra naturen där norrsken, fullmåne, stjärnklara vinternätter och midnattssol bjuder på magiska naturupplevelser.

Tornedalen - Torniolaakso som geografiskt begrepp är varumärkesplattformen som synliggör och sprider vetskap om gränsbygden Sverige Finland och dess exklusiva mångkultur och språkmix av svenska, finska och samiska.

Arthotel Tornedalen invigdes år 2013 och tar idag emot gäster från Europa, USA, Asien och Australien. Besöksnäringen i sin helhet är global och tillsammans med entreprenörer i Sverige, Finland, Norge säljer vi naturupplevelser över hela världen. Vår gemensamma organisation Visit Arctic Europe (VAE) med säte i Rovaniemi bidrar till turismens framgångar i gränslandet.

Konsthall Tornedalen blir en mötesplats för upplevelser av natur och kultur på gränsen Sverige Finland. Byggnaden ritas av den finske arkitekten Anssi Lassila, OOPÉAA. Den omgivande miljön ger besökare oöverträffade möjligheter att uppleva konst och kultur i symbios med naturens skiftningar som speglas i den fritt strömmande Torneälv.

Den vackra platsen vid Vitsaniemi-Pekanpää blir en samlingsplats för alla åldrar. Ett globalt nav för natur- och kulturupplevelser.

Konsthall Tornedalen ger Torneälv tillbaka sin urgamla betydelse som förbindelse mellan människorna på båda sidor om gränsälven och återupplivar den naturliga samhörigheten och

släktskapen som alltid funnits i älvdalen. Det är lätt att förflytta sig över älven året om. Isvägar vintertid och båt under sommaren.

Konsthallen knyter kontakter och bygger nätverk för att stärka och vidga gränssamarbetet Sverige Finland. Konsthall Tornedalens unika geografiska läge, internationella inriktning, breda verksamhet och attraktiva nätverk kommer att gynna regionens internationalisering. I framtiden kommer konsthallen att få en central roll som kulturinstitution för samverkan i den Arktiska regionen.

Samtida konst i samklang med lokala berättelser om gränsbygdens människor, historia, liv och leverne förr och nu. Konsthallen ska i samverkan med museer i Sverige, Finland och övriga världen visa och presentera kulturhistoria och konstnärskap som med tiden blivit del av vårt gemensamma nordiska kulturarv.

Tornedalen-Torniolaakso är inte Finland eller Sverige. Det är Meänmaa och tillhör oss alla oavsett om vi bor på östra eller västra stranden av Torneälv. Vi delar spark och kultur och har i alla tider levt i samförstånd och respekt för varandra. Vårt kulturarv är mångskiftande där vi tornedalingar samer, finnar och svenskar tillsammans byggt upp och brukat markerna runt Torneälv. Vi lever på älvens rikedomar av fisk och av skogens bär. Jag är född och uppvuxen här och har som de flesta andra runt älvdalen halva släkten i Finland och umgås gränslöst med kusiner och vänner på båda sidor om Torneälv.

Jag är stolt över mitt vackra Tornedalen och opponerar mig starkt mot etableringen av Reväsvaara vindkraftspark. Den blir ett främmande och skrämmande vidunder av vita pelare synliga miltals utmed Torneälv från Aavsaksa och Luppiovaara över holmarna i Hietaniemi, Vuentokoski, Matkakoski, Kukkolakoski, Tornio, Haaparanda och ut över Bottenviken.

Naturen tillhör oss alla och vi i Tornedalen är ett naturälskande släkte. Naturen är vår främsta resurs och källa till både rekreation, inkomster och avkastning.

Den vackra landskapsbilden med blånande berg mot Finland i norr och i öster omintetgör brutalt av vindkraftspelarna. Unika naturupplevelser försvinner och framtidsprojekt omkullkastas och förkrossas av den planerade vindkraftsparken.

Låt oss istället gemensamt värna och bevara vår unika älvdal för kommande generationer.

I den händelse Ylitornio kommun bygger vindkraftsparken i Reväsvaara kommer jag och övriga företrädare för Konsthall Tornedalen och Arthotel Tornedalen att yrka på ekonomiskt skadestånd och om nödvändigt gå vidare till Europadomstolen.

BEMÖTANDE:

I MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen utreddes och identifierades betydande konsekvenser på det sätt som krävs enligt 9 § och 39 § i MBL. Utredningarna och undersökningarna gjordes enligt gällande lagstiftning samt praxis som är vedertagen i Finland vid planläggning av vindkraftsproduktion. Konsekvensbedömningarna har beaktats i projektets planlösning enligt vad som krävs i lagen.

Vindkraftsutbyggnad påverkar alltid landskapet. Vindkraftverken orsakar dock inte automatiskt påtagliga negativa konsekvenser för landskapet, även om den visuella förändringen kan vara stor. I samband med planläggningen har man sett till att den planerade utbyggnaden av vindkraft och annan markanvändning lämpar sig för landskapet och miljön. Planen bedöms inte orsaka några betydande konsekvenser för landskapet, Naturaområdena eller den övriga miljön.

De potentiellt negativa konsekvenserna av vindkraftsutbyggnad med tanke på turismen berör allmänt taget odemarksturism eller sådana platser vilkas turistiska värde bygger på orörd natur. Landskapet i Tornedalen är mångsidigt med alla sina skiktningar. Den mänskliga verksamheten har varit etablerad här sedan länge. I en zon i stil med Tornedalen med mänsklig verksamhet kan påverkan av vindkraft vara både positiv och negativ. Hur man upplever turism och rekreation samt områdets dragningskraft med tanke på turism och rekreation beror på varje persons

eget förhållningssätt till vindkraftverken. Valet av resmål påverkas alltså av många olika faktorer, även föreställningar. För vissa kan kraftverken vara en sevärdhet eller en positiv signal om områdets utveckling, för andra kan de vara störande och anses försämra landskapet.

I Tornedalen utgör landskapet och kulturmiljön faktorer som skapar dragningskraft för turismen. Med hjälp av omfattande utredningar och konsekvensbedömningar har det säkerställts att ett genomförande av planen inte som helhet sett orsakar några betydande konsekvenser för landskapet och äventyrar inte bevarandet av områdets kulturmiljövärden, vilket är viktigt också med tanke på turismen.

Hittills har det gjorts relativt få undersökningar av vindkraftverkens inverkan på turismen. Enligt vissa undersökningar påverkar vindkraftverken inte valet av resmål eller turisternas entusiasm att återvända till turistområdet. Fastän många turister i projektets planeringsfas har varit negativt inställda till vindkraft har vindkraftverken i produktionsfasen inte haft någon påtaglig inverkan på valet av resmål eller turismen i området. Turismen och nya turistprodukter kan utvecklas professionellt jämsides med vindkraften. Ett exempel på detta är staden Kalajoki, där båda näringarna är starkt representerade.

Planbeskrivningen har kompletterats beträffande turismens nuvarande situation och hur den kommer att påverkas.